

HAMMASSYÖPYMÄT (TR LEESIOT) KISSALLA

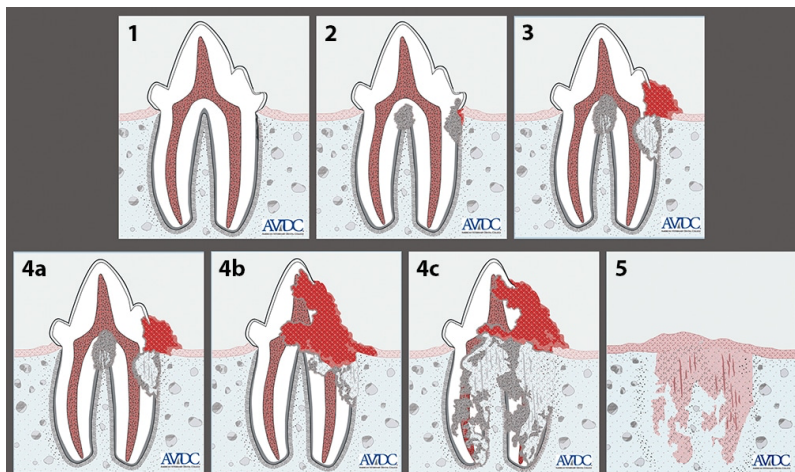
Hammasresorptioita (hammasyöpymiä) esiintyy noin kolmasosalla kaikista kissoista, ja jopa yli 60 %:lla hammashoitoon tulevista kissoista. Esiintyvyys nousee kissan iän myötä. Tavallisimmin resorptioita tavataan ensimmäisissä poskihampaissa ja kulmahampaissa, mutta muutoksia voi esiintyä kaikissa hampaissa. Silmin havaittavat hammasresorptiot esiintyvät useimmiten ienrajassa; ien on yleensä tällä alueella tulehtunut ja hyperplastinen (liikakasvua). Kissan elimistö yrittää pyrkiä paikkaamaan hampaassa olevan reiän kasvattamalla siihen ientä päälle. Instrumentilla koskettaessa hammas on kivulias. Kun resorptio laajenee, hammas heikkenee ja lopulta murtuu. Vaikka hammasresorptioiden tiedetään olevan hyvin kivuliaita, monet kissat näennäisesti syövät silti normaalisti eivätkä osoita kivun oireita.

Hammasröntgenkuvat paljastavat sairauden todellisen tilan; mikäli yhdessä hampaassa todetaan olevan resorptiomuutos, hyvin tyypillisesti myös jostain muustakin hampaasta löytyy muutoksia. Röntgenkuvien löydösten perusteella hammasresorptiot voidaan jakaa karkeasti kahteen eri ryhmään (vanha luokittelutapa, uudempi luokittelu alla kuvan muodossa).

1. tyyppin resorptio alkaa yleensä hampaan kaulaosasta ikenen alta, ja etenee siitä eri suuntiin. Röntgenkuvissa nähdään harventumakohta/-kohtia hampaassa. Syynä 1. tyyppin hammasresorptioihin voi olla gingiviitin (ientulehdus) tai parodontiitin (hampaan kiinnityskudoksen tulehdus) aiheuttama paikallinen tulehdusreaktio, mutta syy muutosten taustalla on edelleen hieman epäselvä. Juuriresorptio on yleensä vähäistä tai sitä ei ole. Hampaat, joissa on 1. tyyppin hammasresorptio, pitää kokonaisuudessaan poistaa. Poisto on kirurginen, sillä resorptiomuutosten vuoksi hammas on haurastunut, ja rikkoutuu helposti.

2. tyyppin resorptiossa juuret syöpyvät hitaasti ja vähitellen juuren korvaa alveolaariluu (leukaluu). Jos röntgenkuvissa todetaan, että suurin osa tai koko juuri on syöpynyt, voidaan hampaaseen tehdä kruunuamputaatio. Kruunuamputaatioissa ien hampaan ympäriltä avataan, hampaan kruunu katkaistaan alveolaariharjanteen alapuolelta, alue tasataan ja ien suljetaan takaisin paikoilleen. Ilman hammasröntgenkuvausta on mahdotonta tietää, kumman tyyppin resorptiomuutos on kyseessä.

Varmuudella ei toistaiseksi tiedetä, miksi hammasresorptiot syntyvät ja siten niiden kehittymistä ja etenemistä ei voida estää. Sen verran kuitenkin tiedetään, että odontoklastisolut, jotka esimerkiksi resorboivat maitohampaiden juuria, aktivoituvat ja alkavat resorboida pysyvää hammasta. Muita hyviä hoitovaihtoehtoja hampaanpoiston lisäksi ei ole; pitkäaikaisseurantatutkimukset ovat osoittaneet, että hammasresorptioiden paikkaus ei ole hyvä hoitovaihtoehto, sillä resorptio jatkaa laajenemistaan paikkauksen alla, ja lopulta sekä paikkaus että hammas menetetään.

Hammasresorptiomuutosten luokittelu.
AVDC (American Veterinary Dental
College)